

ယူယဲကစၢ်ကတဲဘၣ်တူနၢလၢ- ကစၢ်ယူဒတၢ်ဘၣ်သး...

တံနီ (သဝီတၢ်)

၂၀၁၅နီၣ်,လၢဒဲးဘၣ်,သၢနွံတနွံ...

လၢပဒုပိလီၤကျဲကညီထံလီၤကီၢ်ပူၤန့ၣ်ခဲအံၤကမ့ၢ်ဝဲဘၣ်ပစီၤလီၤတၢ်ဂီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်.ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်ဖဲကီၢ်အိးစၢ်လၢယါတခါမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကီၢ်ခါ
ဒီးကွီၤပျၢ်ကသုၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢကွီၤပျၢ်ကသုၣ်ဒီးနံၤသဘူၤဖးထီၤလၢပဂီၢ်အယီၤ.ဖဲကွီၤပျၢ်ကသုၣ်အခိၣ်ထံးတနွံန့ၣ်ပဒီဖိမိၢ်ဒီဖိပၤသၢဂၤ,
ပတၢ်ပိၣ်လိာ်သးမ့ၢ်ပကလဲၤဟးအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢကွၢ်ကီၢ်ဘၣ်တၢ်ဖဲလဲၣ်တပူၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ယဖိမုၢ်ဒီးအမိတခါအိၣ်ဒီးလဲၤဟးဘၣ်သးဆူဝုၢ်ပူၤ,မ့
မ့ၢ်လၢယါတခါမ့ၢ်ဒီးလဲၤဟးဘၣ်သးဆူပျၢ်ကျါတၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သၢလီၤတတီၤတီၤ,မ့တမ့ၢ်ဆူကစၢ်ကလိတၢ်အိၣ်ဘျးကသုၣ်ကွၢ်ကီၢ်တၢ်အလီၢ်
တတီၤတီၤန့ၣ်လီၤ.

ပဒီဖိမိၢ်ဒီဖိပၤသၢဂၤပတဲလိာ်ပသးဘၣ်န့ၣ်,ခဲဆၣ်တနံၤပကလဲၤဟးဆူ- “ယူယဲကစၢ်ကတဲဘၣ်တူနၢလၢ” You Yangs
Regional Park ဒီးလၢခံတနံၤပကလဲၤဟးကသုၣ်ကွၢ်ကီၢ်ပူၤအိၣ်ပူၤအိၣ်တၢ်ဒီးဟးပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤဆူမဲလဲၣ်ဘိန့ၣ်ပူၤ Victoria Market န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤလၢခံတနံၤဂီၢ်ခါအိၣ်ဂီၢ်တၢ်အိၣ်ဝံၤပထၢန့ၣ်လီၤမ့ၢ်ခါခါတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤကစဲးကစိးတဖၣ်ဆူသိလ့ၣ်ပူၤ,ပနီထီၣ်သိလ့ၣ်
ပလဲၤဟးဆူယူယဲကစၢ်ကတဲဘၣ်တူနၢလၢဟးကသုၣ်ကွၢ်ကီၢ်တၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၤအံၤမုၢ်ခိၣ်ပျါကဆူဒီးမ့ၢ်ဆဲးကပီၤလီၤတၢ်အိၣ်ပျါယံလၢဂ့ၤမး.ပနီထီၣ်သိလ့ၣ်ပဟးထီၣ်ဆူဝုၢ်ချၢတဘျီယီပဘၣ်လဲၤခိၣ်ကွံာ်တၢ်ပျီဖး
လဲၤဖးကွံာ်တဖၣ်ဒီးသဝီဖိတဖျၢၣ်ဝံၤ,တၢ်ဆၢကတီၢ်ကယံာ်ဒုၣ်တခါန့ၣ်ရံၣ်ဘျဲဘျဲဖိဒီးပလဲၤတုၤဆူယူယဲကစၢ်ကတဲဘၣ်တူနၢလၢထံးလီၤ.ပနီထီၣ်သိလ့ၣ်
ဆူကစၢ်ခိၣ်ဒီးပလဲၤပတုၣ်ပသိလ့ၣ်ဖဲကစၢ်တီၤလီၤပုၤဟံၣ်သိလ့ၣ်အလီၢ်ဒီးပစံၣ်လီၤအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢဖဲပူၤအိၣ်ဘျးကွၢ်ကီၢ်တၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤဟံ
တုၤဟံလၢပမံၣ်ညါအိၣ်တနီၤလံၤ.အဝဲသ့ၣ်ကၣ်အိၣ်သိညၣ်,ဆိကဆိညၣ်ဒီးဆုၣ်နီၤအိၣ်သကိးတၢ်,တဲနံၤတဖၣ်တၢ်လၢန့ၣ်တဖုၤလၢအံၤတဖုၤလၢ
တၢ်ပျီပူၤနီၣ်ဖိခိၣ်တနီၤ,ဒီးလၢခးဆုၣ်နီၤဖးထီၤပုၤတုၣ်လၢတၢ်ပျီပူၤအဖိခိၣ်တနီၤလီၤ.

ပဒီဖိမိၢ်ဒီဖိပၤသၢဂၤပလဲၤဟးန့ၣ်တၢ်လီၤလၢခးဆုၣ်နီၤဖးထီၤတဖျၢၣ်အလီၤအိၣ်လၢကစၢ်ကပတၢ်ပျီသရၤထံးလီၤ.မ့ၢ်ဟဲဆဲးလီၤတၢ်ဘၣ်ဆၣ်က
လံၤခုၣ်ဖိအိၣ်ဟဲလၢကွၢ်လီၤပိၣ်လဲၣ်တဖၣ်အူတၢ်ဆူမးအယီၤပဘၣ်ကၤယံာ်ဒီးဆူကၤစုထီၤမ့ၢ်လၢတၢ်ခုၣ်အယီၤလီၤ.ပအိၣ်လၢကစၢ်ခိၣ်ပကွၢ်ဖိ
လီၤတၢ်ဆူတၢ်ပၤခိၣ်,ပထံၣ်စိယီၤစပံးကျိးလၢဟ့တဖၣ်လၢအယံၤ,ပထံၣ်စိယီၤသိဖိတဖၣ်အိၣ်အဆၣ်တဖျၢၣ်တန့ၣ်လၢပျီဖးလဲၤဖးကွံာ်အပူၤလၢ
အယံၤလီၤ.ပထံၣ်စိယီၤလၢကစၢ်တီၤလီၤန့ၣ်,ထီၣ်“ခိၣ်ခထူ” cockatoo အိၣ်ဒီးအခိၣ်သံၣ်ဖးထီၤ(ထီၣ်ချၢၣ်ခုၣ်လွဲၤဝါ)တဖၣ်ယူၤတၢ်ပုၤတီၤစီၢ်
လီၤယုအိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လၢသ့ၣ်ဝါလီၤ(gum tree)တဖၣ်အခံ,ကိးကလူအကလုာ်သီၣ်သက့ၤဆးဒးလၢယူယဲကစၢ်ကပန့ၣ်လီၤ.

ပထီထီၣ်စုၣ်လၢပကမံၣ်နီၤအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢလၢအပူၤအဂီၢ်ဝံၤပဒါလီၤချီၣ်လၢနီၣ်မံၤဖိလၢဟ့အဖိခိၣ်ပဆုၣ်နီၤတဲသကိးတၢ်တခါခိၣ်ပအိၣ်တၢ်အိၣ်လၢ
ပဟဲဖိဟံလၢဟံၣ်တဖၣ်တခါခိၣ်,ဖဲန့ၣ်လံၣ်ပအိၣ်ဖိခံၣ်ဟဲဘူးဒီးပုၤအယီၤပကွံာ်လီၤန့ၣ်အဆၣ်ဒီးဟဲအိၣ်တၢ်ဘူးဘူးဖဲပကပၤနီၣ်မံၤအဖိဘိဘိဖိအကျါ
န့ၣ်လီၤ.ပအိၣ်တၢ်ပတဲသကိးတၢ်,မ့ၢ်ခိၣ်တကံးလီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ်ထီၣ်လံၤ.ယဖိမုၢ်အမိမံၣ်ကသါသီၣ်လၢစုၣ်ပူၤ “မြိ-မြိ” အခါ,ပဝဲပဒီဖိပၤခံ
ဂၤတခါပဆုၣ်နီၤတဲသကိးဒီးတၢ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးနီၣ်မံၤဖိအဖိဘိဘိတဖၣ်အဖိခိၣ်အဖါမ့ၢ်ဒီးလီၤ.

ပဒီဖိမိၢ်ဒီဖိပၤသၢဂၤပတဲသကိးတၢ်ဘၣ်သးပအိၣ်လၢယီၤကီၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲခါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်.ယဖိမုၢ်တဲက့ၤအနီၢ်ဆံးခါပအိၣ်လၢနီၣ်ဘိသဝီအလဲၤ
ထီၣ်ကွီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်,ယတဲက့ၤယဖိမုၢ်လၢယနီၢ်ဆံးခါယလဲၤယုအိၣ်ညၣ်ဒီးယပလၢနီၣ်ပူၤအတၢ်ဂ့ၢ်လၢယသ့ၣ်နီၣ်တဖၣ်.ပတဲသကိး
တၢ်ဂ့ၢ်အါမး.ပတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အခိၣ်တအိၣ်အခံတအိၣ်ဘၣ်.ဖဲကဟဲထီၣ်လၢပတၢ်ဆိမိၣ်ပူၤဒီးပတဲအီၤလီၤ.တဘျီဘျီကဲဝဲတၢ်တဲလီၤနံၤဒီးပ
နံၤလီၤ.တဘျီဘျီကဲဝဲတၢ်ကတီၢ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤပူၤကွံာ်အနီၣ်လၢခံဆံသၢဆံတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအမၤလီၤသယုာ်သညီ
က့ၤပုၤအတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.ပတဲတၢ်ယံာ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဟဲက့ၤကဒီးဆူပဟဲတုၤဆူအိးစၢ်လၢယါပတၢ်လဲၤခိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ-

“ပါပါ-ခဲအံၤတဘျီဖိဒါပာ်သ့ၣ်ဟံသးဘၣ်လၢပတၢ်အိၣ်ဖိဒါအကျါပုၤတနီၤန့ၣ်ဘါယုၤအလုာ်အလၢ(style)တၢ်လၢညါခါလၢဘၣ်ခဲၣ်...”
“ဘါဝဲဒဲလဲၣ်ဖိဒါ-”

“အဝဲသ့ၣ်ဘါယုၤခါမ့ၢ်ယုဘါထုကဖၣ်တၢ်န့ၣ်,ထဲန့ၣ်ယုယုဒီးတကန့ၣ်လိာ်အသးဘၣ်,သီၣ်တကြးဘးလီၤ.မ့ၢ်ဘၣ်ကန့ၣ်က့ၤလၢမတၢ်အ
တၢ်ထုကဖၣ်လဲၣ်န့ၣ်ဖိဒါတသ့ၣ်ညါလၢဘၣ်.ထဲအဝဲသ့ၣ်ဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢအကလုာ်သီၣ်ဖးဒိၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်ယုယုန့ၣ်ကဲထီၣ်တၢ်သးတံာ်တံာ်
ဒီးကဘၣ်မၤက့ၤတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ဖိဒါဆိမိၣ်က့ၤတၢ်တဘၣ်လၢဘၣ်.ဖိဒါဘၣ်စီၣ်ထီၣ်မဲာ်ဒီးအိၣ်က့ၤဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.”

“တော်ထုကဖှင်န့တကလုာ်န့ပါပါစးထီၣ်ထံၣ်ဘၣ်လၢပအိၣ်ဖဲယံၤကီၢ်,ပူၤကွံာ်ကအိၣ်အနံၣ်ခံဆံၣ်ဘျီအခါန့လီၤ.လၢညါခါတထံၣ်ဘၣ်နီၣ်ဘျီစ့ၢ်ကီးဘၣ်.”

“မ့မ့ဖိဒါန့မိၣ်,ဖိဒါအဲၣ်ဒီးဘါယွၤ-ယုဘါထုကဖှင်တၢ်လၢတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ဘျီအပူၤကစုဒုဘျီဘျီဘျီဘျီလီၤ.ပုၤမ့ၢ်ဘါယွၤနီၣ်ဒီထၢနၤယုယၤယု,တကန့လီၢ်အသးဘၣ်.သီၣ်သဲတကြးဘးလီၤန့တကလုာ်န့ဖိဒါတၢ်ဘၣ်ဒီးသိးဖိဒါသးကနီးခါ,ဖိဒါပျံၤတၢ်ခါတဲတဘၣ်လၢဘၣ်.ဖိဒါအသးန့တစၢ်ဆၢဆူကစၢ်ယွၤအအိၣ်လၢဘၣ်.”

“မ့မ့လၢပါပါတဂၤအတၢ်ဆိမိၣ်-ပယုဘါထုကဖှင်တၢ်ဆူကစၢ်ယွၤန့,ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ဘျီ,တၢ်သညးသပုၤဒီးတၢ်ဆိၣ်လီၤသးလၢကစၢ်ယွၤအအိၣ်ထံးမဲာ်ညါန့လီၤ.ပမ့ၢ်မၤဒ်သိးကစၢ်ခရၢ်အနီၢ်ကစၢ်မၤဝဲအသိးန့ကမ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤလီၤ.ကစၢ်ခရၢ်ယုဘါထုကဖှင်တၢ်ဖဲက့ၤသစ့ၤမနၤတၢ်သၣ်အလီၢ်ခါန့,အဝဲတၢ်လီၤကဒံၣ်ကျိာ်ချးလီၤအအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤလၢတၢ်ပးကဲဒီးလၢတၢ်ဆိၣ်လီၤသးအပူၤယုဘါထုကဖှင်တၢ်လၢကလုာ်ကစုဒုဖဲလီၤ.
တၢ်လၢပကဘၣ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးတခါ,ပယုဘါထုကစၢ်ယွၤန့တဘၣ်မ့ၢ်ပဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်ဆူကစၢ်ယွၤဘၣ်.တဘျီဘျီပုၤတနီၤနီၤယုဘၣ်ထုကဖှင်တၢ်န့ဖျါလီၤကလၢအဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်,မၤကစၢ်ယွၤမၤလၢပုၤန့အတၢ်လိာ်တဖၣ်လၢအကလုာ်ဆူဆူကီၢ်ကီၤ.ဖျါလီၤကလၢကစၢ်ယွၤဘၣ်ကဲကဒါလၢအပျါ, ဖဲအတဲဒီးကစၢ်ယွၤဘၣ်မၤလၢပုၤန့က့ၤအတၢ်ယုတဖၣ်န့လီၤ.
ဖဲပယုဘါထုကဖှင်တၢ်အခါ,ပဘၣ်သ့ၣ်ညါထံလီၤပသးလၢပမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိ.ပတကြးဒုလဲာ်ဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအဲၣ်ပုၤ,ကစၢ်ယွၤသးကညီၤပုၤအယိကစၢ်ယွၤကွံာ်ကဟံၣ်န့ကွံာ်ပတၢ်သရူးပတၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ်,ကွံာ်ကဟံၣ်န့ကွံာ်ပတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်လၢအိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်ဒီးသးကညီၤဒီးကန့ပတၢ်ထုကဖှင်န့လီၤ.လၢတၢ်န့အယိပမ့ၢ်ယုဘါထုကဖှင်တၢ်လၢကစၢ်ယွၤန့,ပါပါဆိမိၣ်-ကြးလၢပကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်လီၤသးလၢကစၢ်ယွၤအအိၣ်ထံးမဲာ်ညါ,အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ပီၤယံၤလီၤပသး.ယုဘါထုကဖှင်လၢကလုာ်ကပုၤလုးဖဲန့လီၤ.”

“ဖိဒါ,နမ့ၢ်ဖးဖဲလံာ်မးသဲဖဲဒီး၅-၈န့ကစၢ်ခရၢ်သိၣ်လိန့အပူၤတၢ်မၤဖိတဖၣ်လၢ-တုၤသုဘါထုကဖှင်တၢ်ဒီးသုတအိၣ်ဒ်ပုၤလီၤတၢ်(ပုၤဖးရဲးရဲ)တဖၣ်အသိးန့တဂ့ၤ.အဝဲသ့ၣ်န့အဲၣ်ဒီးဆၢထၢၣ်ဘါထုကဖှင်တၢ်လၢဘျီဘျီပုၤဒီးလၢကျဲၤမ့ၢ်ဖးဒုအိၣ်ထံးဒ်သိးအကအိၣ်ဖျါလၢပုၤကညီအမဲာ်ညါလီၤ.ယတဲဘၣ်သုပုၤဒ်န့တဖၣ်န့ဘၣ်အဘျူးလီၤ...”

မ့မ့န့ဒုအံၤတုၤနဘါထုကဖှင်တၢ်ဒီးလဲၤန့ဆူနဒးပူၤ,ကးတံာ်ယာ်နကြဲၤ,ဒီးဘါထုကဖှင်တၢ်လၢနပၢ်အအိၣ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ်န့တက့ၢ်.နပၢ်လၢအထံၣ်တၢ်လၢတၢ်ခူသ့ၣ်န့ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်လၢနၤလီၤ... တုၤသုယုဘါထုကဖှင်တၢ်န့မိၣ်သုတစံးဝံၤစံးက့ၤတဂ့ၤ.အဝဲသ့ၣ်ဆိမိၣ်ဝဲလၢအကတီၤတၢ်အါအယိတၢ်ကဒိကန့အီၤလီၤ.သုတဘၣ်လီၤကဒိအီၤတဂ့ၤ.သုတဘျူးယုဒီးဘၣ်ဒီးတၢ်လၢသုန့ဘၣ်အီၤအလီၢ်အိၣ်တဖၣ်န့သုပၢ်သ့ၣ်ညါဝဲလီၤ...”

“ပါပါ-ခဲအံၤတတီၤဖိဒါမ့ၢ်ဘါယွၤန့မိၣ်,ဖိဒါယုကစၢ်ယွၤလၢ-ဖိဒါအဲၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်သးကစၢ်ယွၤလၢမဲာ်သကိးမဲာ်တဘျီ.အဲၣ်ဒီးသံကွံာ်ဘၣ်သးကစၢ်ယွၤလၢ,မ့ၢ်ပယုဘါထုကဖှင်တၢ်အလုာ်အလၢ်(style)ဒ်လဲာ်တကလုာ်မ့ၢ်တၢ်လၢဘၣ်အသးဒိၣ်ကတၢ်လဲာ်အဂ့ၢ်န့လီၤ”

“ဖိဒါ-ဝံယဂျါယၤတဲဘၣ်ပုၤဒ်အံၤ,ယုယုလၢသုထံၣ်န့အီၤသ့အလီၢ်န့တက့ၢ်.ပထံၣ်ကစၢ်ယွၤလၢမဲာ်သကိးမဲာ်တဘျီ.မ့ၢ်လၢပမ့ၢ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိ,ပသ့ၣ်ကံာ်သးလဲပူၤ,ပတၢ်ဆိမိၣ်ဆိမးပူၤ,အိၣ်ပုၤဒီးတၢ်တဂ့ၤတဝါ,တၢ်လၢအတကဆီၣ်ဘၣ်တဖၣ်အယိယုမ့ၢ်တၢ်စိတၢ်ဆ့ပထံၣ်အီၤတသ့ဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်ခိဖျါလၢအစုတၢ်ဘၣ်တုတဖၣ်န့ပထံၣ်ကစၢ်ယွၤသ့.အဒိန့-နက့ၢ်နီၣ်မံၤအဖိဘီဘီဖိတဖၣ်အံၤန့အကစၢ်အိၣ်ဟဲကထီၣ်အသးဒုဝဲန့တသ့ဘၣ်.မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤလၢအသ့တၢ်လၢာ်တဂ့ၤလီၤအီၤလၢအစိအကမိၤန့လီၤ.

ပမ့ၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဝဲန့,ခိဖျါလၢပကွံာ်ကစၢ်ယွၤအစုတၢ်ဘၣ်တုဖိတဖၣ်န့ဒီးပထံၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအမဲာ်သ့ဝဲလီၤ.ခိဖျါလၢပကွံာ်ကစၢ်ယွၤအစုတၢ်ဘၣ်တု “ယုယံၤကစၢ်” အံၤဒီးပထံၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအမဲာ်သ့ဝဲလီၤ.ဝံယဂျါယၤတဲတၢ်,ယုယုလၢသုထံၣ်န့အီၤသ့အလီၢ်န့တက့ၢ်,စံးတၢ်န့အဲၣ်ဒီးတဲတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤလီၤ.”

“ဖိဒါ,နယုကစၢ်ယွၤလၢနအဲၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်သးအီၤလၢမဲာ်သကိးမဲာ်လၢကတဲဘၣ်နၤ,မ့ၢ်တၢ်ယုဘါထုကဖှင်အလုာ်အလၢ်(style)ဖဲလဲာ်တကလုာ်လၢဘၣ်အသးဒိၣ်ကတၢ်လဲာ်န့,မ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲတနံၤကစၢ်ယွၤအစုတၢ်ဘၣ်တုလၢအမ့ၢ်ဝဲ “ယုယံၤကစၢ်” ကတဲဘၣ်က့ၤနၤလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်သးမ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲာ်တကလုာ်လဲာ်သပုၤကတၢ်လၢကစၢ်ယွၤအခါစးန့လီၤ.”

ဖဲပဒီဖိပံၤခံၤပတဲသကိးတၢ်မ့ၢ်အဖၢမ့ၢ်,ထီၣ်ခူၣ်ခါဘါဂျါ(Kookaburra)အိၣ်လၢသ့ၣ်ပဆ့ၣ်နီၤအဖိလံာ်တထူၣ်အဒုယုလီၤတဘျီပုၤထီၣ်ဝဲ “ကါကါကါ-ကါကါကါ” လၢအကလုာ်ဖးဒိၣ်အယိယဖိမ့ၢ်အမိမဲာ်လၢစုာ်ပုၤဖုးဘၣ်အသးဒီးမံၤပၢ်ထီၣ်ဝဲ,ဒီးတဲစိယီၤပုၤ- “သုဒီဖိပံၤခံၤ,သုတဲတၢ်သုတနံၤကျါ,တဝံၤနီၣ်တဘျီလၢမဲာ်.မ့ၢ်လုာ်လီၤလဲၤ.ပကက့ၤတခါ...”

ထဲနဲ့ မှာယတ်သုတ်သးဘာ်လၢပဒီဖိပံင်ဂၢပကတိၤသကိးတၢ်ယံာ်တၢ်မးတုၤလၢမုၢ်ဃုာ်လီၤဖးဖိမူလံန့ၣ်လီၤ.ပအိၣ်ဘဲးအိၣ်သါဖဲယူယဲၤကစၢ်ခိၣ်သ့တနံၤကျါၤ,ဒီးဖဲပနီထီၣ်သီလုၣ်ဒီးပဟဲက့ၤကဒါဆူဟံၣ်အခါန့ၣ်မုၢ်လီၤန့ၣ်အလွဲၢ်ဖျါဖိယီၤဝဲယဲာ်ဘီယဲာ်ဘီလၢအယံၤမုၢ်န့ၣ်ခိတပၤလဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲယဟဲက့ၤနီသီလုၣ်လၢကျဲအခါ,ယယုဘါထုကဖၣ်ကစၢ်ယွၤလၢယသးပူၤကသ့ခံဖိ,“ ပါၤဖါ,ဝံသးစူၤဟ့ၣ်လီၤဘၣ်ယဖိသဒါလၢတၢ်သ့ၣ်ဖးသးဆးအတၢ်သ့ၣ်ညါအိၣ်ဟဲလၢန့ၣ်တက့ၢ်.ဒ်သိးယဖိသဒါကသ့ၣ်ညါပလၢာ်ဘၣ်ဝဲနတၢ်မုၢ်တၢ်တီ,ဒီးတၢ်လၢအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဘၣ်သးဝဲလၢနအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်,ပါၤဖါ-ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲတၢ်မုၢ်တၢ်တီအစၢဟဲလၢန့ၣ်,ဒီဖျါလၢကျဲအသ့ၣ်တဘိဘိဒီးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤဝဲတၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမံ,ဒီးသးအတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ဘျီအိၣ်ဟဲလၢနအိၣ်ကသ့အဂီၢ်,ယုယဲတၢ်လၢန့ၣ်ခိဖျါပကစၢ်ယုၣ်ရှုးခရံၣ်အမံၤလီၤပါၤဖါ. အၤမ့ၣ်”

ဖဲပသီလုၣ်ဝါဝါဖိဃုာ်လၢကျဲမုၢ်ခိၣ်တန့ၣ်ရံၣ်အခံလိမံထၢၣ်၁၀၀အခါ,ယကွၢ်လီၤလၢယသီလုၣ်မဲာ်ထံကလၢပူၤ,ယထံၣ်စိယီၤက့ၤယူယဲၤကစၢ်အိၣ်တၢ်လၢပလီၢ်ခံယံၤထီၣ်ယံၤထီၣ်ဒီးပုၤန့ၣ်လီၤ.ဖဲန့ၣ်ယထံထီၣ်လၢယသးပူၤ,“ဖိသဒါ-မုၢ်ကအိၣ်ဝဲတနံၤ,ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်တုၤလၢအမ့ၢ်ဝဲယူယဲၤကစၢ်ကတဲဘၣ်က့ၤန့ၣ်လၢ-ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်သးမုၢ်တၢ်မနုၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်သပုၢ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ”ဘၣ်ဆၣ်ယဖိသဒါတမ့ၢ်ကန့ၣ်ဟူတၢ်လၢယထဲအီၤလၢယသးပူၤတဖၣ်အံၤဘၣ်.ယကွၢ်စူၣ်ယီၤယဖိလၢသီလုၣ်မဲာ်ထံကလၢပူၤယထံၣ်ယဖိသဒါတၢ်ဘျီအသးဟံထီၣ်အခိၣ်လၢသီလုၣ်ခံဆ့ၣ်နီၤတၢ်သနံၣ်အလီၤဒီးမံဘၣ်အသးကသါသီၣ်“ရှုး-ရှုး”န့ၣ်လီၤ.

ဖဲယနီသီလုၣ်ဒီးယလီၤထံၣ်လီၤယွၤလၢယတၢ်ဆိမိၣ်ဆိမးပူၤအခါ,သတုၢ်ကလၢာ်မုၢ်လၢတၢ်ဖါဖိ(Kangaroo)ဒီးဖိမိၢ်ခံၣ်ဃုာ်ခိတၢ်ကျဲမုၢ်လၢယမဲာ်ညါကျဲမုၢ်ပူၤဘူးဘူးဒီးယသီလုၣ်အယီၤဖးဘၣ်ယသး,ယဟံထီၣ်က့ၤလၢယတၢ်ဆိမိၣ်ယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.မံ-မံဖိသဒါ,တနံၤအံၤပဒီဖိပံင်ဂၢပတဲသကိးတၢ်သ့တနံၤကျါၤတၢ်ကဘျီနးသးဝဲသၢၣ်.ပါပါဒုကဘၣ်ဆဲးနီသီလုၣ်ဆူမဲာ်ညါတခီန့ၣ်ရံၣ်,မုၢ်တုၤဟံၣ်မးကအိၣ်ဘဲးဘၣ်က့ၤလီၤ...

တံနီ(သပီတါ)

